SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XX — PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 15 D 1933 M. — No.34

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Amerika myli musų Sharkį
Kuomet mirusis pakyla
Spalio 9 dienos svarba
Darbai gerėja, bet ne visur.

Buvo paskelbta, jog musų Sharkis kumščiuosis su Levinskiu penktadienį, rugsėjo 15 dieną. Nekantriai laukėm rezultatų, nes jeigu Sharkis šį kartą pralaimėtų, jo žvaigždė visai užgest.

Bet gaila, kad kumštynės tą dieną neįvyko. Apsiniaukęs dangus pranašavo lietų ir rengėjai viską atidėjo iki pirmadienio. Tačiau neapsiriksime pasakę, kad Sharkis kovos nepralaimės. Taip tikrina didžiuma Chicagos sporto mėgėjų. Keista, jog budamas čempijonu Sharkey neturė žmonėse tiek simpatijos kiek dabar.

* * *

Stebuklų netruksta ir šioj mokslo gadynėj. Telegramos iš Jugoslavijos praneša keistą dalyką. Mirusi ir padėta karstan moteriškė M. Jogarich staiga pradėjo krutėti ir vėliau pakilusi paklausė: "Kas ištikro atsitiko." Žmonės išpradžių manė, jog ne kunas atgijo, bet tik dvasia. Kiti ėmė skelbti, jog tai tikras stebuklas.

Atvyko iš toliau gydytojai. Ištyrę paskelbė, jog moteriškė nebuvo mirusi, o tik sunkiai sirgo.

* * *

Šių metų spalio 9 dieną sueina trylika metų kaip Lenkų generolas Želigowskis nagrobė Vilnių. Laikas, rodos, netrumpas, bet lietuviai neužmiršo savo sostinės. Mes tikim, jog ji turės vėl mums sugrįžti, ne iš Dievo malonės, bet ačiū musų nepakeičiamam nusistatymui. Nepaisant įvairių sunkenybių ir aukų Lietuvių tauta ir po trylikos metų pasirengusi ginti savo teises iki paskutinio.

Šitas musų nusistatymas dar sykį bus pabrėžtas, kuomet minėsime Spalio 9 dieną visose Amerikos lietuvių kolonijose.

* * *

Štai dar viena politinė keistenybė arba absurdas. Naujosios "Amerikos Lietuvių Sąjungos" kurėjai viešai pasmerkė Lietuvos Konsulą Chicagoj p. Kalvaitį, buk tas perdaug bičiuliuojasi su socialistais ir kitokio plauko internacionalistais.

Žinoma, tai nesąmonė. Retai, kuomet tie žmonės parašo teisybę. Tik paskaitykite, kas buvo tų "veikėjų" pritepta pora savaičių atgal apie sandariečius.

* * *

New Yorko specialis komitetas tyrinėja keletą nepaprastai žiaurių apsiėjimų su nepiliečiais ateiviais.

Pennsylvanijos kasyklose priimant žmones atgal į darbą, reikalaujama pilietinių popierų. Viena moteris, kurios vyrą del minėtos priežasties neįsileido į kasyklas, paėmė savo mažus vaikus, nuvedė į bosų raštinę ir paliko jiems globoti. Tokių atsitikimų esą begalo daug. Valdžia dabar nusprendusi ištirti visą dalyką ir prašalinti skriaudas.

* * *

Šiomis dienomis prez. Rooseveltas pareiškė, jog bedarbių skaičius mažėja kas mėnesį. Labai linksma žinia, nors ne visiejai tiki.

Yra vietų kur bedarbiai dauginasi. Pav. Chicagoj šiam rudeny atleidžiama 1300 mokytojų, kurių miestas nebeišgali išlaikyti. Tame skaičiuje randasi ir lietuvių. Pasilikusieji gi mokytojai tegauna tik dalį savo uždirbtų pinigų. Žmonės nemoka taksų ir švietėjų iždas tuščias.

* * *

Vilniuje neseniai pasimirė kun. Petras Kraujalis, kuris per ilgą laiką dalvavo lietuvių tautiniam judėjime. Jis pasižymėjo savo švietimo darbais remdamas okupuotam krašte lietuvių mokyklas. Ne sykį lenkai jį buvo suėmę ir tardė teismuose.

Prieš didįjį karą jis jau sakė pamokslus lietuviškai. Kartais į bažnyčią ateidavo apart lietuvių dar ir geras skaičius lenkų. Užgirdę "pagonišką" kalbą lenkai imdavo šukauti ir bliauti, pan. kaip dabar daro komunistai ir vietoj maldų išeidavo cirkas. Taip reikėja seniau kovoti už lietuviškumą.

* * *

Pradžioj šio mėnesio tarp Lietuvos ir Rusijos tapo pasirašyta politinių kalinių pasikeitimo sutartis. Savietų valdžia pasižadė jo grąžinti 18 lietuvių už 24 bolševikus Reiškia, patys bolševikai sutiko, jog lietuviai yra brangesni už juos, nes kaip matom, mainai yra toli gražu nelygus.

Lietuviai buvo laikomi tolimoj Rusų šiaurės daly, Solovkų salose, kaip revoliucijos priešai, o mainomi komunistai sėdėjo Kauno kalėjime. Šitas pasikeitimas grąžins laisvę vieniems ir kitiems.

Plėšikai Apiplėšė Pilsudskį

"Daily Ekspress" rašo apie labai įdomią plėšikų avantiūrą Varšuvoj. Esą, anglų laikraščio bendradarbiui, nežiurint į visą slaptumą, pasisekė sužinoti įdomi sensacija apie Pilsudskio rezidencijos apiplėšimą. Kiek laiko atgal, į Zamko pilį, kur gyvena diktatorius Pilsudskis, įsilaužė vagys. Įsilaužimas įvykęs tuo momentu, kai Pilsudskis gulėjęs, nors pilį saugoję 500 kareivių, policininkų ir kriminalinės policijos valdininkų. Ši sargyba sauganti pilį ir jos koridorius dieną ir naktį. Iš visako sprendžiama, kad sargyba buvusi sumigusi, jei vagys galėjo įsiveržti į pilį. Vienas iš vagių užropojęs vandens nuotako vamzdžiu ir išmušęs Pilsudskio darbo langą. Vagis ten išlaužęs Pilsudskio seifą ir išvogęs iš seifo 2000 svarų sterlingų, ir kas pikčiausia, slaptus valstybės dokumentus. Šie dokumentai esą labai vertingi Lenkijos priešams. Pilsudskis gulėjęs trim kambariais toliau. Jis buvęs įmigęs tiek smarkiai, kad negirdėjęs nė seifo išlaužimo triukšmo. Vagis pabėgęs nepastebėtas. Maršalas apie savo apiplėšimą sužinojęs tik išryto. Jam apie tai pranešęs išsigandęs adjutantas. Maršalas tai išgirdęs sušukęs: "Atleisti visą sargybą! Jeigu policininkai tuojau nesuras pavogtų dokumentų, aš tuoj juos atleisiu". Jau suareštuota apie 100 įtartų vogime asmenų. Apie 500 butų padarytos kratos. Bet iki šiol nesurasti pinigai nė dokumentai. Lenkijos sienas dabar rūpestingai saugo slaptoji policija, nes esą manoma, kad vagis mėgins pabėgti į užsienį. Varšuvos valdžios įstaigos mano, kad vagis esąs jau lėktuvų išlėkęs į užsienius.

UKRAINIEČIŲ TERORISTAI LENKIJOJE

Varšuvos radio pranešimu, Galicijoj vėl prasidėjęs ukrainiečių teroristų veikimas. Tas veikimas esąs vadovaujamas vieno Berlyne gyvenančio ukrainiečių atamano. Ukrainiečių teroristai užpuldinėja dvarus ir net degina javus laukuose.

Sudužęs aeroplanas, su kuriuom žuvo lakunė panelė Florence Klingersmith, iš Minneapolio, Minn. Ši katastrofa įvyko la ike lenktynių, vos pusę mylios nuo orlaivių lauko.

REIKALAUJA VOK. PATRAUKTI TIESON PRIEŠ VISĄ PASAULĮ.

Hitlerininkai tai vadina "marksistiškai masonišku tribunolu".

Vokiečių radio pranešimu, prancuzų spauda stengiasi sudaryti nepalankią vokiečiams nuotaiką, Tautų Sąjungos sesijos belaukiant. Esą, prancuzų laikraščiai kiek galėdami stengiasi šiai sesijai suteikti "marksistiškai masoniško tribunolo" pobūdį.

"Populiare" įdėjo socialistų vado, Leono Blume, straipsnį, kuriuo didelės svarbos teikiama socialistų internacionalo vaidmeniui. Esą, tarptautinė socialistų konferencija Paryžiuje už dėjusi visų kraštų socialistų partijoms prievolę stengtis paveikti demokratines vyriausybes, kad jos į šios Tautų Sąjungos sesijos darbų tvarką įtrauktų visas Europos taikai gresinačias problemas, tarp jų ir hitlerininkų judėjimo laimėjimą Vokietijoje, Vokietijos ginklavimąsi, Vokietijos pasikesinimus prieš Austriją ir Dancigą. Esą, vyriausybės busiančios raginamos patraukti Vokietiją tieson prieš Europą ir pasaulį.

"Quotidien", rašydamas taip pat artėjančios Tautų Sąjungos sesijos reikalų, operuoja pacifistiniais šukiais ir ragina visas Europos valstybes, kurioms rupi taika, Ženevoje iškilmingai susitarti ir pareikšti, kad jos visomis jėgomis yra pasirengusios sugrąžinti Europai ramumą.

KAIP NAZIAI AKULĖ SOVIETŲ PREKYBOS NARĮ

Vieną pavakarį Berlyno gatve arti Belle Alliance Platz sovietų prekybos atstovybės narys, Rusijos pilietis Grišin pamatė priešais ateinnat hitlerininkų smogikų būrį. Hitlerio valdžios įsakymu ligi šiol vis vien vokietis ar svetimtautis, pamatęs einant hitlerininkų būrį ar griežiant "Horst Vesselio" himną turėjo fašistiškai iškelti ranką. Grišinas to, suprantama, nepadarė. Tuomet iššokę iš rikiuotės du smogikai pilietį Grimšą gerokai apsmogė, bet bemušdami išgirdę, kad jis yra svetimtautis ir net diplomatas, nubėgę į burį vėl išsirikiavo ir numaršavo.

Gavęs pilti Grišinas prišoko prie policisto prašydamas pagalbos. Policistas liepė atvesti mušeikas, bet Grišinas galėjo tik parodyti, kad mušikai žygiuoja hitlerininkų eilėse. "Tuomet aš nieko negaliu padaryti", atsakė policininkas.

ŠIŲ DIENŲ STEBUKLAI

625 mylias vežtą kraują perliejo ligoniui ir tas pagijo

Londono medicinos pasaulį smarkiai pradžiugino vienas šio mis dienomis Australijoje padarytas bandymas kraujui perlieti. Brisbane ligoninėje gulėjo sunkiai sergąs ligonis, kurį buvo galima išgelbėti tik įliejus jam kito žmogaus kraujo. Bet Brisbane mieste ligonio grupės kraujo nebuvo galima gauti, ir reikiamą kraują reikėjo atgabenti iš Sydney, už 625 mylių. Perliejimo proceso metu, kaip žinoma, kraujo temperaturai negalima leisti nukristi. Sydney gydytojai supylė kraują į terminį butelį ir persiuntė jį lėktuvų į Brisbane, kur kraujo perliejimo operacija buvo sekmingai atlikta ir sunkiai sergančio ligonio gyvybė išgelbėta.

ŠVEICARAI PROTESTUOJA PRIEŠ VAKIEČIUS.

Wolffo agenturos pranešimu, rugpiučio 29 d. šveicarų pasiuntinys Berlyne įteikė vokiečių užsienių reikalų ministerijai protestą dėl sienos sulaužymo. Protesto notoje pareiškiama, kad vienas vokiečių nacionalsocialistų smogiamosios dalies narys su dviem palydovais įsibriovė į Šveicarijos teritoriją ties Ramsenu, ir, nežiurėdami šveicarų pasienio sargybos protesto, jėga nusivedė į vokiečių teritoriją čekoslovakų pirklį Weberį.

GALAS PASAKOS APIE KARALIŲ ARTURĄ.

Archeologai panaikino vieną romantiškiausią senovės Anglijos legendą. Ta legenda tvirtina, kad karalius Arturas, vadovavęs Apskrito stalo riteriams, gimė Komvale. Tintegel pilyje, kur rinkdavosi jam ištikimieji riteriai.

Kasinėjimais rasta pilies griuvėsiai iš Arturo laikų. Bet pati pilis pasirodė pastatyta daug vėliau po Arturo mirties.

LENKIJOS KOMUNISTŲ VADAI VAIDINO BURŽUJUS.

Lenkijos laikraščiai paskelbė įdomių smulkmenų apie neseniai suimtų lenkų komunistų partijos vykdomojo komiteto narių veiklą. Iš policijos konfiskuotų dokumentų paaiškėjo, kad komiteto nariams buvo mokama po 50,000 zlotų į mėnesį iš partijos iždo. Nariai labai gerai gyveno.

Koresponduodami su komunistų organizacijomis užsieniuose, jie vartodavo popierių su prekybinių firmų štampais.

VOKIETIJA NELEIDŽIA PAS SAVE GYVENTI LIETUVOS PILIEČIAMS

Iš Vokietijos atvyko į Lietuvą kelios dešimtys Lietuvos piliečių, kuriems nepapratęsti svetimšaliams gyventi leidimai Vokietijoj. Beveik visi gyvenę Vokietijoj po 10—12 metų ir turėję savo nuolatinius verslus. Tačiau visiems buvo paliepta netrukus išvykti neduodant nei kiek laiko net sutvarkyti reikalus. Kai kurie net paliko be jokių lėšų ir jau tuoj po atvykimo turėjo kreiptis atatinkamose organizacijose pagalbos.

VOKIETIJOS PRAMONININKŲ PASIULYMAI LIETUVAI

Iš derybų nieko neišėjo; siuloma tartis su firmomis

Lietuvon atvažiavo Vokiečių pramonės trestų atstovai Ildner ir Šiller.

Tie vokiečių pramonės atstovai, kiek teko sužinoti, siulą daugiau pirkti Vokietijoj įvairių pramonės gaminių.

Jie tvirtina, kad iš pradėtų Lietuvos Vokietijos prekybos derybų vargu kas išeisią ir esą geriau reikia susiderėti.

Girdi, Vokietijoj greit busianti visa pramonė sutrestinta ir trestai galėsią daryti didelės įtakos užsienio prekybos politikai Su kai kuriomis valstybėmis Vokiečių užsienio prekybos balansas esąs pasyvus, pav., su Italija, tai Vokiečių sutrestinta pramonė galėsianti priversti italus Vokietijos pasyvaus prekybos balanso su Italija sąskaiton pirkti Lietuvoje.

Į nurodymą, kad Italija nėra kontigentu ir be vokiečių tarpininkavimo Lietuva galinti ten eksportuoti, jei tik būtų rinkų, o be to, patys vokiečiai pirmoj eilėj tepasistengia išlyginti užsienio prekybos balansą su Lietuva, vokiečių pramonės atstovai nieko neatsaką.

BULGARŲ KARALIUS PAS PRANCUZIJOS PREMJERĄ

Ministeris pirmininkas Daladie priėmė Bulgarijos karalių, kurį lydėjo Bulgarijos atstovas Paryžiuje. Karaliaus pasimatymas su Daladie nebuvo protokolinio pobudžio, bet buvo labai nuoširdus. Jie ilgai kalbėjosi įvairiais Rytų Europos klausimais. Po pasikalbėjimo Daladie palydėjo karalių iki jo karietos. Paskui Bulgarijos karalius, taip pat atstovo lydimas, atsilankė pas Paul Bonkurą.

Sakoma, Darius-Girenas Nebuve Pašauti

DARIŲ-GIRĖNĄ MATYS PO TUKSTANČIO METŲ.

Neužilgo busią paskelbta smulkus daviniai apie tyrinėjimo rezultatus.

Gandai, kad mūsų didvyriai transatlantiniai lakūnai Darius ir Girėnas ties vokiečių darbo stovykla Borlinchene galėjo buti pašauti, smarkiai paplito ir Lietuvoje ir užsieniuose, Amerikoj ir kitur. Lietuvos visuomenės susijaudinimas dėl to buvo labai pakilęs. Aviacijos pulk. leitenantas Gustaitis, garsus Lietuvos orlaivių "Ambo" konstruktorius, ir Dr. Oželis, Dariaus-Girėno kūnų medicinos fakultete balzamuotojas, paskelbė visuomenei pranešimą. Šitie du savo sričių žinovai sako, kad "Lituanicos" liudnų griūvėsių ir garbingųjų jos vadovų lavonų tikslus apžiurėjimas ir ištyrimas, jokių pašovimo žymių neparodo. Ne tik kulkų lėktuve ir lavonuose nerasta, bet ir kulkų buvimo jokių žymių nesą.

Šitas pranešimas apramino sujaudintą visuomenę ir gandus apie "Lituanicos" pašovimą. Netrukus, sakoma, bus paskelbtas platus pranešimas apie "Lituanicos" žuvimo priežaščių tyrinėjimą.

Dariaus ir Girėno kūnai bus taip užbalzamuoti, kad jie negesdami galėsią išbuti tukstančius metų. Dabar lavonai yra gražiai sutvarkyti ir laikomi spirite. Balzamavimas Universite te medicinos fakultete dar užtruksiąs keletą savaičių. Paskui amžinosios atminties Atlanto nugalėtojus, pakėlusius Lietuvos ir lietuvių vardą visame pasaulyje, stikliniuose karstuose (grabuose) galės ir visuomenė matyti, jiems specialiai Kauno kapinėse pastatytoje gražioje koplytėlėje. Visi šie darbai vykdomi valdžios parėdymu ir lėšomis.

PILSUDSKIS UŽKVIESTAS Į SVEČIUS PAS STALINĄ

Varšuvos žinios praneša, kad Rusijos diktatorius Stalinas užsikvietė Lenkijos diktatorių maršalą Juozą Pilsudskį į svečius. Šie du diktatoriai, rodos, turėtų buti visiškai skirtingi, tačiaus principe jie yra vienodi ir ne tik, kad vienas kito nesibijo, bet dar vienas kitą kviečia į svečius.

Ot tai tau ir idealistai... Vienas neva esą darbininkų užtarėjas, o kitas dvarponių. Tačiau abelni reikalai — pasilaikymas ginklo pajėga viršunėse, yra tie patys. Reiškia, jeigu Lenkijos darbininkai ir ūkininkai sukiltų prieš maršalą, tai Stalinas pasiųstų raudonarmiečius malšinti darbininkų sukilimą, o Stalinui atsidurus pavojuje iš buržujų pusės, buržujų užtarėjas pasiųstų savo legionus skersti buržujus. Mat varnas varnui į akį nekerta.

MEDVILNE GRĮS GATVES.

Didėjonti gamyba verčia pasaulį aukštyn kojomis. Kviečiais kurianami gelžkelių garvežiai, šimtai tukstančių maišų kavos skandinami jurose, naikinami tukstančiais centnerių parengtų parduoti bekonų, medvilnės gamintojai taip pat nežino kur pagamintą medvilnę dėti. Medvilnės atsargos yra milionai pudų, o jos prigaminama vis daugiau. Kas gi su ja daryti? Ieškoma naujų sričių medvilnei sunaudoti, ne tik siulams, rubams, gydymui, bet ir kitiems dalykams.

Išmirkinus medvilnę tam tikrose rūkštyse, gaunama sprogstamoji medžiaga. Išmirkius ją degtine, iš jos galima daryti puikius propelerius, lieti ratus ir kt. mašinų dalis. Dabar prodėta mėginti medvilne grįsti gatves. Bandymai pavyko gerai. Medvilnės grindinys pasirodė esąs stipresnis už kitus ir ilgiau laiko, nereikalaudamas kasmetinių taisymų. Toji medvilnės gridžiamoji medžiaga yra tiek stipri, kad manoma panaudoti ir upių krantinėms didesniuose miestuose vietoj akmenų.

AMERIKOS GYVENTOJAI WASHINGTONO LAIKUOS

Pirmas gyventojų suskaitymas, arba cenzas, Suv. Valstijose įvyko 1720 m. keliais metais po revoliucijos ir kuomet Jurgis Washingtonas tarnavo savo pirmą terminą kaipo prezidentu. 52 puslapių knygutė paduodant pilnas pasekmes to suskaitymo šiandien yra brangus dokumentas didesnių Amerikos knygynų. Gal yra teisingiausias dokumentas liečiant padalinimą ir papras tą sudėjimą Amerikos žmonių Suv. Valstijų pradžioje.

Šitas pirmas cenzas parodo, kad 13 originališkų valstijų, sudarant Suv. Valstijas, ir apimant teritoriją iš 800,000 ketvirtainiškų mylių, turėjo iš viso 3,893,635 gyventojų, iš kurių net suvirš 690,000 buvo negrai. Virginija buvo labiausiai apgyventa valstija su 747,610 gyventojų, iš kurių suvirš trečia dalis buvo negrai vergijoj. Pennsylvanija užėmė antrą vietą su 434,373 ir turėjo tik 3,737 vergus, ir North Carolina buvo trečia su 393,751 gyventojų, iš kurių suvirš 100,000 buvo negrai. Tas valstijas sekė Massachusettes su 378,787 gyventojų, viso buvo 21,000 negrai. Iš miestų Washingtono dienose, Philadelphia buvo didžiausias, turėjo 42,620 gyventojų. Buvo suvirš 33,000 žmonių New Yorko apskrityje, bet Brooklynas buvo mažas kaimas su 1,603 gyventojais, Bostonas turėjo apie 18,000, Baltimore 13,500 ir Richmond 11,300 gyventojų. Raportas iš North Carolina skaitė kad nei vienas miestas North Carolainoj neturėjo daugiaus kaip 2,000 gyventojų.

Pirmas cenzas rinko gyventojų statistikas pagal spalvos, lyties, ir trijų metų grupes—bet iš kitų šaltinių sužinota kad Washingtono laikais 29 žmonės iš kiekvieno 30 gyveno ant ukių arba mažuose miesteliuose. Suv. Valstijos pradėjo savo nepriklausomą gyvenimą kaipo žemdirbiška demokratija.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvengiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją Lietuvių kartą —jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

RIMTAS DARBAS IR DEMORALIZACIJA

Amerikos lietuvių išeivija pergyvena svarbų, nulementį periodą. Daug kas keičiasi, mainos, griuva ir vėl pakyla. Kiekviena diena atneša naujų problemų, rupesnių ir reikalavimų. Senoji karta, atkeliavusi iš Lietuvos pamažu tirpsta; jos skaičius mažėja. Musų organizacijos ir spauda nespėja nugalėti vieną krizį, kaip tuojau išauga kitas. Toliau matantis asmuo turi pamato susirupinti del ateities. Ar ir mes nueisim pėdomis tų tautų, kurios čion anksčiau atvyko ir, ačių tam, žymiai suamerikonėjo, užmiršta savo kalbą ir nustoja skaityti savo laikraščius? Kaip ir kokiu būdu išvengti mums lietuviams panašaus likmo? Visi šitie klausimai yra rimti ir opus, bet deja, mažai tesvarstomi.

Daugelis dar musų neva veikėjų apie juos lig šiol negirdėjo ar neįstengė suprasti. Jie po senovei tiki, jog Amerikos lietuvių išganymas priklausys nuo diskreditavimo, išgriovimo skirtingų, priešingų srovių, nors jas ir palaiko tie patys broliai lietuviai. Pav., Chicagos seserys ar vienuolės bėgioja po namus perspėdamos, kad tėvai nesiųstų savo vaikų į Sandaros palaikomas draugijėles, nes jos esą "pagoniškos" ar bolševikiškos. Kuomet tie patys vaikai eina prie airišių, viskas tvarkoj — seserys ir dvasiškiai nesako nė žodžio.

Bet ne vien tik čia yra trumparegių žmonių. Fanatikų it dilgių pridygę pilni patvoriai. Paimkim porą ar trejetą laikraščių, kurių bendradarbiai pagarsėja tik tuom, kad be jokios sarmatos ir sąžinės įžeidinėja kitus, patys nieko nenusimanydami ar suprasdami!

Dar tik pereitoj sąvaitėj Clevelando savaitraštis pasiekė aukšto visuomeniškos etikos laipsnio patalpindamas aštrų puolimą ant Sandaros. Tą kvailą raštą parašė ne kas kitas, kaip "Connecticut Yankee" V. M. Č., kurio išmintis visuomeniniame gyvenime neprilygsta paprasto kudikio išminčiai. Mes nenorim su jais argumentuoti, nes jų vis vien nepataisysi ir nepertikrinsi, bet tik pageidautumem, kad ateityje jie mus paliktų ramybėje.

Sandara turi prieš save daug svarbių uždavinių ir su visuomenės demoralizatoriais nėra laiko ir galimybės konkuruoti.

PRANCUZIJA IR LENKAI GERINASI RUSIJAI

Prancuzų radikalinės partijos vadas E. Herriot šiomis dienomis sugrįžo iš Sovietų Rusijos. Laike savo vizito jis pasakė keletą reikšmingų prakalbų; aplankė žymesnius komisarus; įteikė komunistams nemažai komplimentų ir kaipo geras diplomatas pabriežė, jog abiejų šalių istorija yra beveik vienoda, nes abiejose buta perversmų ir revoliucijų. Aukštieji komisarai džiaugėsi tokiu nepaprastu p. Herriot malonumu ir, žinoma, atsimokėjo jam nemažiau pasaldintais žodžiais.

Tas reiškia, jog ne tik p. Herriot, bet ir visa Prancuzija, o su ja ir Lenkija staiga pradėjo flirtuoti su Sovietų Rusija. Kiek anksčiaus tarp jų buvo pasirašyta nepuolimo sutartis, o dabar padaryta pradžia tolesniam susiartinimui. Sunku tačiau suprasti, ką iš to gali laimėti Rusija. Baimė Hitlerio ir fašistiškos Vokietijos priverčia atsargius komunistus susidraugauti net su tais kaimynais, kurie dar neseniai juos apiplėšė.

Ši naujoji kombinacija, beabejo, artimai palies Lietuvos reikalus. Aplink Lietuvą susidaro didelių valstybių blokas saugoti dabartines sienas ir užkirsti kelią Vilniaus klausimo peržiurėjimui. Iki šiam laikui Rusija oficialiai skaitė Vilniaus okupavimą nelegaliu ir ne sykį pabriežda vo, jog ji pripažins teisingu tokį išsprendimą, kurį Lietuvas ras galimu priimti.

Kitiems vėjams paputus, Rusija dabar sako, jog daryti bile kokius pakeitimus yra pavojingas dalykas; esamoji padėtis pakankamai gera, kad ją palikti toliau. Aišku, jog tą patį kartoja, bet dar stipresniais žodžiais, taipgi Lenkija ir prancuzija, kurios pakankamai prisiplėšę svetimo turto ir dabar rupinasi kaip jį apsaugoti.

EMIGRACIJA IŠ LIETUVOS VISAI SUMAŽĖJO

"Ten gerai, kur musų nėra" — taip protauja šiandie Lietuvos žmonės. Nors ir savoj šaly ne pyragai ir depresija, kaip neprašytas svečias, atlankė Lietuvos kaimą, tačiau gyventojai ten nors turi pastogę ir maisto. Kitose šalyse ir to nerastum.

Štai del ko emigracija iš Lietuvos į kitas šalis sumažėjo iki minimumo. Šiais metais, į šešius mėnesius svietur iškeliavo 589 žmonės. Sulig kraštų galima paskirstyti sekančiai: Į Suvienytas Valstijas, 13 vyrų ir 34 moterys. Į Braziliją, 18 vyrų ir 32 moterys. Į Kanadą 6 vyrai ir 20 moterų. Į Uraguajų 5 vyrai ir 6 moterys. Į Pietų Afriką 32 vyrai ir 88 moterys. Į Palestiną 122 vyrai ir 181 moteris.

Kaip matome, žymią emigrantų dalį sudaro žydai, keliaujanti į Palestiną, kurioj norima sutverti pastovi žydų valstybė. Daug šios tautos žmonių dabar bėga iš Vokietijos ir ten apsigyvena, nes Hitlerio valdžia atėmė jiems galimybę toliau pasilikti Vokietijoj.

Jau buvo nekarta minėta Sandaroje, jog į Suvienytas Valstijas mažiau įvažiuoja lietuvių, negu išvažiuoja. Kas turi dar šiek tiek turto, tas skubinasi į gimtą kraštą nusipirkti žemės sklypą ir ten praleisti senatvę. Takia padėtim mes, Amerikos lietuviai, negalim džiaugtis. Kuomet daugiau apleidžia negu atvyksta, musų tautiečių skaičius nuolat mažėja; musų pajėgos eina silpnyn; sykiu siaurėja ir Amerikos lietuvių ątaka.

Atėjus geresniems laikams, tikimąsi, ir Suvienytos Valstijos plačiau atidarys vartus naujiems ateiviams, kurie uždirbdami sau pragyvenimą, sykiu gerina ir šalies ekonominę padėtį. Gal tuomet ir lietuvių imigracija padidės.

Kur Lietuvių Senovej Gyventa

"Lietuvos žinios" įdėjo sekančio turinio raštą, apie lietuvių gilią praeitį.

Sensacingi Velykiškių piliakalnio kasinėjimai nustato, kad lietuvių rasė savo dabartiniuose plotuose gyveno nuo neatmenamų prieš istorinių laikų. Ką tik grįžęs iš ekspedicijos archeologas pulk. Tarasenka spaudos atstovams padarė pranešimą apie archeologinės ekspedicijso darbus ir laimėjimus, atkasus seną piliakalnį ties Kartų ežeru, Ežerėnų apskrityje.

Atspėta Aukštaitijos piliakalnių paslaptis.

Lietuva yra turtingiausia visame pasaulyje piliakalnių šalis. Lig šiol pulk. Tarasenkos pastangomis Lietuvoj yra suregistruota ir trumpai aprašyta lygiai 1,500 piliakalnių, bet dar tebėra plačios sritys, kur nėra padaryta pilnos registracijos, tad yra vilties, kad tas skaičius kurią dieną dar žymiai padidės. Tokiose šalyse, kaip Latvijoj ir Estijoj, kur piliakalnių skaičiai yra tiksliai nustatyti ir kiekvienas jų stačiai mongrafuoti, skaičiai yra nepalyginamai mažesni: Latvija turi 263 piliakalnius; Estija turi 147 piliaaklnius. Tad tiksliai archeologai Lietuvą vadina beribe visokių archeologinių galimybių jūra.

Lietuvoj piliakalniai yra skiriami į dvi aiškiai skirtingas grupes. Viena yra Šiaurės Vakarų grupė, kuri tęsiasi per Klaipėdos kraštą ir Žemaičių žemę, tai sėte nusėtas kraštas: kiekvienas 3—5 kilometrų protarpis turi neatbutinai vieną piliakalnį. Pavyzdžiui, nuo Ragainės ligi Medvėgalio yra 80 kilometrų, ir tai Jūros ir Akmenės paupiais per tą atstumą yra 30 piliakalnių. Tauragės apskritys turi 75 piliakalnius. Ši piliakalnių grupė yra atskirta nuo Aukštaitijos piliakalnių grupės senovėj ėjusia milžiniškų girių plotu nu ožemaitijos ir Aukštaitijos, maždaug Dubysos paupiais. Aukštaitijos piliakalniai yra visiškai skirtingo pobudžio. Kuomet Žemaičių žemės arba pirmosios grupės piliakalniai yra aiškiai apsigynimo tipo piliakalniai ir turi savo planingai paskirstytas strategines vietas, tai to jokiu būdu negalima yra pasakyti apie Aukštaitijos piliakalnius.

Aukštaitijos piliakalnių skaičius nėkuo nemažesnis už Žemaitijos, tik čia jie stebina arheoclogus ir istorikus tuomi, kad jie yra išbarstyti be jokio plano, jų paskirstyme negalima įžiurėti jokio strateginio tikslingumo. Pavyzdžiui. Utenos apskrityje yra 75 piliakalniai, panašiai kaip ir Tauragės apskrityje matyti aiškus strateginis planas, tai Utenos apskrityje jie yra išbarstyti netvarkingai. Prof. Kšivickis yra ištyręs Aukštaitijoj 5 piliakalnius, bet tos netvarkos paslapties ištirti nepajėgė.

Lig šiol buvo taip manoma ir prof. Kšivickis tvirtino, kad Žemaičiai siekdami jūros ir Vakarų Europos buvo nepalyginamai kulturingesni, gi Aukštaičiai nuo Vakarų atsikrti nepereinamomis giriomis buvo pasilikę su žymiai skirtingais savotumais ir buvo beveik tikra Azija, be jokios savo kulturos. Buvo spėjama, kad Žemaičiai perėjo į Geležies amžių apie I—IV amžių, o Aukštaičiai tebuvo Akmens amžiuje dar ligi paties VI—VIII amžiaus.

Sartų ežero romantiška apylinkė

Velykiškių piliakalnis randasi nepaprastai puikioj apylinkėj, iš ko galima spėti apie senovės gyventojų didelį ir gamtos mylėjimą. Piliakalnis yra prie ežero krašto, turi apie 40 metrų aukščio, ir skardis nuo ežero pusės turi 24 metrus aukščio, tik iš priešingos pusės per ilgus metus beariamas yra nuniveliuotas taip, kad beturi vos 4 metrų aukštumo pakilimą. Iš kalno puikiai matosi gražus Sartų ežero vaizdas. Ežero vidury yra gražoka sala, apie 100 ha žemės. Saloj kaip ir piliakalny randama prosenovės žmonių kulturos, ypač iš akmens gadynės liekanų.

Padavimas pasakoja, kad saloj sykį gyvenęs galingas valdovas ir ta sala su sausuma buvusi sujungta geležiniu tiltu. Sykį ponas važiavęs per tiltą ir jam bevažiuojant tiltas įlužęs, ir ponas su savo sartais žirgais pradėjęs skęsti ežere. Skęsdamas jis prakeikęs ir savo dvarą, sakydamas, kad jei jau jis turi skęsti, tai lai ežeras paima ir jo visą dvarą. Ežeras tuo pačiu momentu prarijęs visą jo dvarą. Bet tame dvare gyvenusi labai graži, skaisti, balta panelė, kuri kartu su dvaru taip pat nugrimzdusi. Tad dabar kasmet tam tikrais laikais ta panelė pasirodanti savo baltais rūbais apsivilkusi ir ką pasitikusi prašanti škaprierių, kurie ją galį iš to eže ro dugno išvaduoti.

Vienas jaunas vyras nesenai dar ją pasitikęs ir jai paprašius škaplerių, neturėdamas jų nubėgęs į kaimą kokį kilometrą atstu, bet išgirdęs tik panelės sudejavimą ir kai grįžęs su škaplieriais, jos neberadęs.

(Bus daugiau)

ŽODIS SANDARIEČIAMS

Gerbiami draugai sandariečiai! Šilti orai jau proėjo; atostogos pasibaigė, Taipgi tuom pačiu laiku jaučiamas šiek tiek ekonominių sąlygų pagerėjimas. Bet Sandarai laikai nepagėrės tol, kol jus gerb. nepradėsite judėti.

Laikraštis Sandara pergyveno sunkiausius laikus, tai yra vasaros laikus. Nes, paprastai, per vasara kuopos nelaiko susirinkimų ir nekolektuoja narinių ir laikraštis turi verstis vien iš apskelbimų.

Bet atvėsus orui ir pasibaigus atostogoms, mes tikimės, kad kad jus draugai pradėsite vėl išnaujo darbuotis, tai yra, šauksit kuopų susirinkimus ir išrinkę narines mokestis prisiųsite jas Centrui. Nuo jūs gerb. draugai nieko daugiau nereikalaujame, kaip tik apsirupinti su savo narinėmis duoklėmis, ką tikime, kad jūs įstengsite padaryti.

Sandaros Sekretoriatas.

NAUJAS ŽURNALAS "IŠMINTIS"

Šiomis dienomis Bostone pradėjo eiti lietuvių-anglų kalba naujas žurnalas "Išmintis"; jo redaktorius p. R. Židžiunas, administratorius F. Simonavičius.

Pirmas kalbamojo žurnalo numeris gan įdomus. Tuom pačiu leidėjai žada ji padaryti dar geresniu. Gero pasisekimo jums plunksnos draugai.

Nors mėnesinių žurnalų Amerikos lietuviai ir dabar turi, bet gali buti pakankamai dirvos ir šiam. Ypatingai, jeigu leidėjai prisilaikys savo pareikšto žodžio: — Pats gyvenk ir leisk kitam gyventi. Reiškia, "Išminties" leidėjai nežada eigtis taip, kaip kad elgiasi musų naujų organizacijų tvėrėjai: — sugriaut ir palaidot, tuomet ant jos kapo pasodyt naują.

Taigi "Išminties" leidėjus tenka pasveikinti ir palinkėti pasisekimo jųjų užbriežtame darbe.

P. S. Kurie norėtumet pamatyti ir pasiskaityti pirmą num. "Išminties", galite gauti Sandaroje — pavienis numeris 15c.

LIET. ADVOKATŲ DRAU-JA REIKALAUS, KAD AMERIKA IŠTIRTŲ TIKRĄ PRIEŽASTĮ DARIAUS IR GIRĖNO ŽUVIMO

Netrukus sueis du mėnesiai nuo dienos kada du lietuviai lakūnai, Amerikos piliečiai, sekmingai perskridę per platųjį Atlantiko vandenyną, dėliai nežinomų priežaščių žuvo Vokietijoj, vos tik apie 300 mylių nuo Lietuvos laikinosios sostinės—Kauno. Tai buvo musų jauni drąsuoliai, herojai, lakūnai Darius ir Girėnas, kurie buvo pasiryžę nuskristi iš New Yorko į Kauną. Jų žuvimas, kada jie buvo vos tik už keleto valandų nuo didžiausių garbės laurų, kokius visa lietuvių tauta geidė suteikti jiem, davė lietuvių tautai baisų Smugį.

Žinia, tokios netikėtos ir nelauktos katastrofos, užtvenkė visų lietuvių akis ašaromis ir skausmo vilyčia pervėrė musų širdis, palikdama neužgydomą žaizdą musų jausmams. Nors jau gerokas laikas praslinko nuo tos nelaimingos dienos, lietuviai nesiliauja liudėti dėl tų musų jaunų lakūnų nelaimingos mirties.

Už keliolikos valandų po tos lietuvių tautos nelaimės, buvo paskelbta, kad nelaimė lakūnus ištiko dėlei stokos gazolino, ir kad lakūnai leidosi žemyn, ir palaikę pušyną už žalią pievą, užkliuvo už medžių ir tokiu būdu sulaužė lėktuvą ir patys žuvo.

Vienok netrukus pasklido gandai, kad vokiečiai palaikę musų lakūnus už komunistus ar lenkus ir juos kulkosvaidžiais nušovę. Tokius gandus pakartojo daugelis laikraščių įvairiose šalyse. Laikui bėgant tie gandai dar tankiau ir labiau pradėjo atsikartoti. Dabar jau yra visų abejojama, kad musų lakūnai žuvo dėlei stokos gazolino, nes vėlesnėmis žiniomis lėktuve ras ta pakankamai gazolino dar keliolikai valandų skristi ir sekmingai pasiekti Kauną — jei nebutų įvykusi nelaimė. Nepaisant įvairių oficialių užginčijimų, gandai, kad lakūnai tapo nušauti, pradėjo rasti rimto pamato.

Sulig žinių, gautų iš įvarių šaltinių, Lietuvos Valdžia nugabeno lakūnų lavonus į Kauno Universiteto medicinos kliniką juos išbasamuoti. Prie to pomirtinio tyrinėjimo, anot Lietuvos laikraščių ir iš šiaip gautų žinių, buvo Amerikos konsulas, vienas Anglijos daktaras ir daug vietinių profesijos narių. Nors Lietuvos valdžia dėlei kai kurių diplomatinių sumetimų ir nepaskelbė oficialiai tyrinėjimo rezultatų, tačiau iš privatiniais keliais gautų žinių yra tvirtinama, kad lakūnų kunuose tikrai rasta kulipkų: vienam kune trys kulipkos, o kitam viena, pastaroji esanti rasta lakuno galvoje ir išrodo, kad šauta iš gana arti ir kiek vėliau trys kulipkos rastos kito lakūno kune. Pastaromis dienomis net vienas vokiečių laikraštis, "Neuer Vorwaerts", tiesiog pareiškė, kad musų lakūnai ties Soldinu tapo nušauti vokiečių.

Kadangi gandai, kad musų lakūnai tapo vokiečių nušauti, nesiliauja ir neva oficialųs raportai apie jų mirties aplinkybes ne tik kad nepatenkino visuomenės, bet sukėlė dar didesnę abejonę apie jų tikrumą, tai ėmė kilti mintis, kad reikėtų raginti Amerikos valdžią tą nelaimingą įvykį pilnai ištirti ir paskelti tikrasias lakūnų žuvimo priežastis. Ši mintis rado pritarimo ir spaudoje, kuri pareiškė, kad iniciatyvą šiame reikale turėtų paimti Amerikos Lietuvių Advokatų Draugija, atsikreipdama į Valstybės Departamentą Washingtone.

Turint galvoje šitokią visuomenėje susidariusią opiniją ir spaudos pareiškimą, Amerikos Lietuvių Advokatų Draugija su sirinko rugpiučio 29 dieną apsvarstyti tokios iniciatyvos galimumą. Rimtai ir visapusiškai tą dalyką išgvildenus, vienbalsiai nutarta paskirti komisiją iš trijų narių ir ją įgalioti susižinoti su Valstybės Departamentu Washingtone ir pareikalauti, kad Amerika padarytų oficialų lakūnų Dariaus ir Girėno žuvimo tyrinėjimą ir, jeigu butų reikalinga, nuvykti tuo reikalu į patį Washingtoną. Draugijos pirmininkas, John T. Zuris, paskyrė šiuos narius į minėtą komisiją: John B. Borden, Joseph J. Grish ir R. A. Vasalle. Šiomis dienomis komisija laikė savo posėdį irf jau pradėjo veikti. Apie jos darbo pasėkas bus pranešta kaip greitai tai bus galima ir patogu padaryti. Jeigu kas turi kokių ypatingų faktų ar žinių, nurodančių tikrą priežastį Dariaus ir Girėno žuvimo, tai prašome juos priduoti komisijos pirmininkui, John B. Borden, 105 Mest Monroe St., Chicago, Ill. Pareikalaujant, visi susinešimai bus konfidencijoj užlaikomi. Norėtumem išgirsti visuomenę ir organizacijas, ar pritaria šiam Amerikos Lietuvių Advokatų Draugijos žygiui.

John T. Zuris,
Draugijos pirmininaks.

GARVEŽIO ŠVILPUKUI 100 METŲ.

Šiemet sueina 100 metų, kai traukinių garvežiuose buvo įvesti švilpukai signalams duoti. Pirmą signalinį švilpuką pagamino vienas instrumentų meisteris Leicesterio mieste, Anglijoj, o pirmas garvežys, kuriame švilpukas buvo įtaisytas, vadinosi "Samsonas'. Mat anais laikais garvežiai nebuvo numeruojami, bet turėjo tam tikrus — įvairius vardus.

Aprupinti garvežius signalais paskatino pirmoji geležinkelių istorijoj traukinio nelamė 1833 metais, gegužės 4 d., netoli nuo Throntono m.esto, ant vienos pervažos traukinys susidurė su ūkininko vežimu. Bet ir traukiniui tas susidurimas su vežimu nemaža pakenkė. Garvežys ir pirmasis vagonas nuvirto nuo bėgių. Iš to galima spręsti, kokie tuomet buvo garvežiai ir bėgiai.

Po šito įvykio garvežiuose buvo įvesti garsųs signaliniai švilpukai, kuriais iš tolo buvo prespėjami apie prisiartinantį traukinį. Tie švilpukai nuo garvežio vardo buvo pavadinti "Samsonais".

Žinoma, mūsų laikų signaliniai garvežių švilpukai nepalygi namai stipresni, negu "samsonai".

KARVELIS — ŠNIPAS.

Karvelis — buvęs meilės ir taikos simbolis, dabar paverčiamas sunkiu priešvalstybiniu nusikaltėliu, baudžiamu mirtimi. Toks atsitikimas buvo Jugoslavijoj. Ten buvo pagautas beskrendąs per sieną karvelis su slaptu raštu svetimai valstybei. Karo taryba nusprendė, kad paleidus gyvą karvelį ir toliau bus siuntinėjamas su pavojingais pranešimais, todėl karvelį čia pat nusmerkė mirti ir nušovė.

Pirkite Radio dabar

PAKOL DAR YRA ŽEMOS KAINOS

Progress Furniture Co.

KRAUTUVėJE

$17.50 NAUJOS 1934 MADOS MIDGET RADIOS PO

$9.50

NAUJI CROSLEY RADIOS PO

$17.50

NAUJI PHILCO RADIOS PO

$20.00

NAUJI ZENITH RADIOS PO

$29.50

Labai platus pasirinkimas visokių kitokių standard padarymų radios įrengtų gražiausiuose ir naujausiuose kabinetuose

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE!

PROGRESS FURNITURE Co

3222-26 S. Halsted St

Vedėjai: J. Kalėdinskas
J. Romanas

Duodame gražius ir įdomius lietuviškus radio programus kas ketvergą, 9:30 v. vak. iš stoties WSBC, 1210 kilocycles

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

PERSIDIRBIMAS

Rašo Dr. A. Petrika,
Brooklyn, N. Y.

Persidirbimas tai tam tikra akumuliacija, susikaupimas daugelio nuovargių, kurie ar tai buvo pastebėti, ar kurių nebuvo paisyta. Kada jau normalis poilsis negali kompensuoti nuovargį ir grąžinti darbingumą, kada jau žmogus yra suardęs normalį gyvenimo rimtą — tada jau yra parėjęs deramas fiziologines ribas, jis yra persidirbęs. Persidirbimas gali būti fizinis ar protinis. Pastarasis yra pavojingesnis, negu pirmasis, nes jį sunkiau pašalinti. Persidirbimo simptomai nėra vienodi, kuriuos būtų galima matyti pas kiekvieną individą. Vienas pajus persidirbimą raumenų srity, kitas smegenų srity. Priklauso nuo darbo rūšies ir ligonio temperamento. Vienas pajus netvarką virškinimo organuose, kitas galvos skaudėjime; vienas neteks apetito, kitas pajus nervų sujrimą ar nemiegą, moralinę depresiją, etc. Negerovė apsireiškia vienų ar kitų organinių funkcijų suirimu, nežiurint kokį konstitucijinį tipą ligonis atstovauja, kokio jisai temperamento. Tik tai gydytojas gali surasti persidirbimo žymes, ištyręs kiekvieną individą atskirai, nes ši liga gali apsirekšti visais patologijoje žinomais simptomais. Kartais prieina net neurastenijos, protinių funkcijų pakrikimo.

Darbas, atitinkąs dirbančiojo temperamentą, nenuvarkins jį taip greitai. Pav., tas, pas kurį vyrauja raumenų sistema, galęs apsieiti, kad ir keletą naktų nedamiegojęs, kada nervingojo tipo atstovas greitai pavargs nuo bile perdidelio fizinio įtempimo.

Kiekviena valstybė turėtų įsteigti savo ribose tokį mokslinį autoritetą, kuris paskirstytų savo žmones tokiem darbam, kuriem jie geriausiai tinka. Žinoma, dar reikia kainuoti amžiaus ir lyties skirtumus.

Žinant darbo prigimtį ir dirbančiojo temperamentą, nesunku būtų nustatyti ir poilsio rūšį. Fiziniai nusidirbusį žmogų negi atgaivinsi dvasiniu poilsiu, kaip, kad protinių pajėgų pertempimo nepataisysi fiziniu darbu. Proto darbininkams reikalinga kokia nors dvasinė distrukcija, kuri atnaujintų jiems protinę jėgą. Atostogas gaunantieji darbininkai turėtų taip sutvarkyti savo atostogų laiką, kad tasai poilsis atitiktų jų darbui: fiziniam ar protiniam.

GALVOS PAVYDALAI

Musų galvos pavydalai labai artimai susiję su mūsų temperamentu. Pamatinių galvos pavydalų, žiurint iš priekio, yra trys: keturkampis, trikampis ir apskritus. Vienok šių trijų pavidalų modifiakcijų priskaitoma iki dvylikos. Pav., keturkampis (square) gali būti paingas (receangular), arba paties keturkampio linijos gali būti vienos trumpesnės, kitos ilgas (recean gular), arba gali buti įvairaus pailgumo (oval, ovoid, etc.). Sulyg galvos pavidalo ir jo temperamento sprendžiama žmogaus būdas, jo mokslingumas, darbingumas, aspiracijos, etc.

Pailgo keturkampio pavidalas (rectangular) skaitoma geriausiu galvos pavidalu. Anuot pran cūzų daktaro P. Desfosses, tokia galva yra pavyzdys humaniškumo, mokslingumo, atsidavimo visuomenei ir lygsvaros protavimo procesuose. Tokie žmonės, jeigu tiktai gyvenimas jiems leido deramai iškilti, yra dažniausiai dideliais vadais pasirinktoj srity; moksle, pramonėje, armijoj, etc. Geriausias pavydys to esąs bateriologas Pasteuris.

Trikampis pavyzdys esąs daugiausiai tai intelektualio tipo (jeigu tiktai jo intelektas yra išrituluotas), kurio smegenų kiekis nusveria visas kitas galvos anatomines dalis. Bet gi tokios galvos savininkai nepasižymi tokiu geru protiniu balansu, kaip kad pirmosios. Pavydžiu nurodoma Julijų Cezarį, kaipo turėjusį tokią galvą.

Trečia rušis, tai apskrita galva, su įvairiom modifikacijoms. Pailgai apskriti galva, kur viršutinė jos dalis yra platesnė (ovoid), autorius sako, yra ženklas protinio pajėgumo ir kartu žiauraus, negailėstingo būdo. Be kitų pavydžių, žymiausi esą du, būtent: Anglijos karalienė Elzbieta ir Nikolojus Leninas. Elzbieta buvusi pilno fizinio išaugimo ir gana stipraus proto, bet tuo patim kartu ir labai negailėstinga, žiauri. Ji išlaikiusi Mary Stuart 19 metų kalėjime nužudė ją. Politinius savo priešus negailėstingai kankinusi. Leninas irgi pirmasis proletarinės revoliucijos metais nesigailėjęs savo politinių priešų (Sovietų Sąjungoj), nerodęs jiems jokio susimylėjimo. Čia irgi intelektualė jėga surišama su žiaurumo instinktais.

Tai tokie pamatiniai išvadžiojimai šių dienų mokslininkų apie temperamento įtaką žmogaus gyvenimui. Jeigu jis, temperamentas, ir nėra jau dominuojančia jėga šoj srity, tai vistiek jisai turi neapsakomai didesnės įtakos. Mūsų fizionomija labai dažnai yra mūsų sielos veidrodžiu.

PHILADELPHIA, PA.

Rugsėjo 10 d., 1933 m., įvyko mūsų lakūnų a.a. kapt S. Dariaus ir S. Girėno gėdulos paminėjimas.

Kaip 2ra val. po pietų lietuviai pradėjo rinktis Lietuvių Muzikalėn svetainėn ir jau apie 3čią valandą užėmė beveik visas didžiosios salės sėdynes. Susirinko geros širdies ir atjautimo lietuvių, vyrų, moterų ir čia gimusio jaunimo, suvirš 500 ypatų.

Vilniui Vaduoti Sągos draugijų atstovai, susirinkę svetainės raštinėje, dėvint juodus gėdulos kaklaraiščius, paėmę naujai nupieštą didžiulį Dauriaus-Girėno tragiškos mirties paveikslą, grojant orkestrai gėdulo maršą, nulenktomis galvomis ir liudėsio išvaizda, išilgai svetainės, suėjo ant estrados. Daugumo susirinkusių atsistojo pagerbimui žuvusiųjų. Paveikslas, ant greitųjų pieštas, suderina vaizdą — išlėkimą lakūnų "Lituanica" iš New Yorko ir jų nelaimingą likimą — mirtį ir griuvėsius Soldino miškuose, tapo iškeltas ant platformos, papuoštas Lietuvos ir Amerikos vėlevommis, šonuose pastatyta vazos kvietkų, o du kareiviai šalimais atsistojo atiduoti jiems pagarbą. Amerikos ir Lietuvos kareivių pasitarnavimą atliko J. Strelecckas ir Kaz. Slivinas.

Kaip 3:15 min. vedėjas p. J. V. Grinius įžangine savo kalba atidarė žėlavos susirinkimą ir pradėjo dienotvarkės programą. Orkestra po vadovyste J. Jukne vičiaus sugrojo laidotuvių maršą, Amerikos ir Lietuvos himnus. Po to išėjo ant etrados p-lė Emilija Mickunaitė, dangaus karalystės angelų balso karalaitė-dainininkė, kuri sudainavo "Kaip liudna" ir "Saulė nusileido". Klausytojai atidavė jai už žavėjančiai sudainuotas dainas atatinkamą pagarbą. Po jos, kalba Wm. Lewis, Municipal teismo teisėjas. Po jo buvo kviestas kalbėti p. Steponavičia, garbės rėmėjas musų lakūnų, bet jis atsisako, padėkodamas publikai ir komisijai. Čiurlionio "Nakturną" pianu solo puikiai atliko p-lė Val. Vaivadaitė. Po jos kalba VVS. raštininkas ir aukos, parduodant žuvusių paveikslus. Aukų surinkta $32.54.

Po tam puikiai dainuoja "Dainos choras" "Užgeso aušra" ir "Musų Vilnius". Kiek ilgiaus ir jausmingai kalba J. Tysliava, "Vienybės" redaktorius. Artistė Emilija Mickunaitė vėliai išeina ir sudainuoja "Kur bakužė samanota" ir "Plaukia sau laivelis". Po jos kalba M. Mankelevičia ir A. Tvaranavičia, VVs. pirmininkas. Programas tuom ir užsibaigė.

Laike jausmingų kalbų, dainų ir muzikos, daugelis iš publikos verkė, ypač moterys buvo giliai sujaudintos — šluostė ašaras... Ir kas gali neverkti netekus tokių Lietuvos didvyrių? Taip philadelphijiečiai lietuviai paminėjo pirmą gėdulos paminėjimą žuvusių mūsų lakūnų.

Programui užsibaigus perskaityta ir užgirta susirinkusių rezoliucija, kurią čia žemiaus paduodame. Anglų kalba rezoliucija pasiųsta Jung. Vals. sekretoriui p. C. Hull, Washington, D. C.

Baigdamas pranešimą apie musų miesto, lakūnų paminėjimą, dabar palieka giliai padėkuoti visiems susirinkusiems, kalbėtojams, artistams ir dainininkėms už prisidėjimą ir dalyvavimą šiame aa. Dariaus-Girėno gėdulos apvaikščiojime. Prieto turiu pranešti, kad pavieniai ir draugijos, kurios norėtų įsigyti aa. Dariaus-Girėno specialiai padarytus paveikslus (didžio 10 X 12 colių), galite užsisakyti platinimui po lietuviškus namus 500 už $15.00; 1000 už $25.00. Pinigai turi but skiriami Dariaus-Girėno fondan. Specialė klišė padirbta pasilieka VV. Sąjungos komiteto savastimi ir žinioje. Norėdami paveikslus gauti, kreipkitės:

Z. Jankauskas, VVS. rašt.
538 N. 12th St. Phil-a, Pa.

REZOLIUCIJA

Pergyvenę šią liudną ir skaudžią Lietuvių tautos tragediją, sia susikaupimo gailėsčio ir kartu pasiryžimo valanda, mes Lietuvos vaikai, sūnūs ir dukterys, privalome pareikšti tinkamą savo nusistatymą, išnešti rezoliuciją žuvusių musų herojų, pirmųjų mūsų transatlantinių lakūnų, aa. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno, mirties ir jų idealų vykdymo reikalą.

Gausinga Philadelphijos lietuvių kolonija padariusi šitą Dariaus-Girėno minėjimą, šią rugsėjo Sept. 10 d., 1933 , Lietuvių Muzikalėje svetainėje, išnešė sekančią rezoliuciją:

Kadangi Dariaus ir Girėno žygis perlėkti Atlantiko okeaną nors baigėsi tragiškai — buvo didis, bet galutinas tikslas pasiekti savo tėvų žemę mirtis jiems neleido. Delto mes Philadelphijos lietuviai atjausdami visos Lietuvių tautos gailėstį, siulome statyti jų atminčiai gyvąjį paminklą, butent, vykdyti jų pačių testamente paliktą idealą. Mes šioje rezoliucijoje siulome visas renkamas Dariaus-Girėno paminklui statyti aukas, sudaryti fondą nupirkimui naujo lėktuvo vardu DARIUS-GIRĖNAS, su kuriuo busimi lietuviai lakūnai, kurių neabejojame trumpoj ateity atsiras, kurie baigs Dariaus-Girėno žygį įvykdyti.

Ir, kadangi, kaip žinios spaudos praneša, mūsų lakūnus nukovė vokiečių patrolės šūviai, mes reikalaujame Suvienytų Valstijų respublikos valdžios tinkamą šios tragedijos tyrinėjimą ir jo rezultatus oficialiai lietuvių visuomenei pranešti.

J. V. Grinius, sus. pirm.
Z. Jankauskas, VVS. rašt.

Žemiaus telpa nuorašas pasiųstos rezeliucijos Sekretoriui C. Hull.

Honorable C. Hull,
Secretary of States,
Washington, D. C.

Dear Mr. Secretary:

At a mass-meeting held in the Lithuanian Music Hall, Inc., Allegheny Ave. and Tilton St., Philadelphia, Pa., on the 10th day of September, 1933, under auspices of the Lithuanian organizations in Philadelphia, in commemoration of the tragic death of the captain Stephen Darius and Stanley Girenas, co-pilot, the first Lithuanian transatlantic fliers, who met the tragic death in Soldin, Germany, the following resolution was adopted:

Whereas, the said two American-Lithuanian fliers have heroically crossed the Atlantic ocean;

Whereas, upon reaching the forest of Soldin, Germany, they lost their lives;

Whereas, the public press of France, England, Germany, and other countries has openly and persistently impress that the crash was due to the error by the German patrol in that region, and

Whereas, the Lithuanian and German Governments have appointed committees to make thorough investigation the cause of this fatal tragedy. Be It;

Resolved, that we ask the United States Government through its official channels to investigate and make public the cause of this fatal crash so that there shall be no further doubts as to whether these two American citizens have been really shot down and killed in error by the German patrol of border.

John V. Grinius,
Chairman of the meeting.
Z. Jankauskas,
Secretary of the meeting.

BRIDGEPORT, CONN.

Mirė SLA. 51 kuopos narys Povilas Sapiega, budamas apie 47 metų amžiaus, po trumpos ligos, gal del nepavykusios jam padarytos ant žarnų operacijos, pasimirė rugsėjo-Sept. 3 dieną, 1933. Povilas Sapiega paėjo iš Lietuvos, Siuvainių kaimo, Kupiškio valsčiaus, Panevėžio aps. Amerikoje išgyveno apie 27 metus ir buvo vedęs; paliko liudėsyje savo moterį Mortą ir dukterį Josephina, brolį Augustą, seserį Oną vanagienę, gyvena Bridgeport, Conn. ir seserį Emiliją Krauzienę, Lietuvoje.

Velionis Povilas buvo nariu draugijų, apart SLA. 51 kp., L. Jaunų Vyrų Draugijos ir L. Apšvieta Draugijos. Minėtos draugijos suteikė draugišką nariui paskutinį patarnavimą jo kuno palaidojimo laike, kur susirinko skaitlingas draugų burelis atsisveikinti paskutinį kartą su Povilu.

Povilas Sapiega budams draugingo apsiėjimo žmogus, tad ir turėjo nemažai sau artimų draugų. Nors velionis ir turėjo draugų, tačiau jis savo asmeninį gyvenimą turėjo įvairiai banguotą ir del savęs blėdingą.

Velionis tapo palaidotas rugsėjo 6 d., 1933 m. Lai buna jam lengva poilsio vietelė, o likusiai jojo šeimynai reiškiame širdingą atjautimą jųjų šioje liudnoje valandoje. **SLA. 51 kp. Narys.**

VILNIUJ PAKORĖ ŠNIPĄ

Šiomis dienomis Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo Sovietų piliečio Vladimiro Klimavičiaus bylą ir už šnipinėjimą jį pasmerkė mirti. Respublikos prezidentas nepatenkino malonės prašymo ir Klimavičius tą pačią dieną buvo pakartas.

Šis $112.00 KELINATOR už $99.50

pakol jų dar išteks

PIRKIT DABAR
SUTAUPYSIT
$12.50

Šitame pilno didžio, pilnos spėkos Modelių R42 Kelvinator yra pažymėtinos ypatybės, kurios ji padarė populiariškiausiu iš visų kitų. Jis yra labai ruimingas. Jo porceliarinis vidaus išbaigimas yra taip suplanuotas, kad jame yra daug vietos pasidėjimui. Trijų zonų šaltis kabinetuose užtikrina tam tikrą temperaturą del visokios ryšies maisto. Visų greičiausias šaldymo procesas yra prijungiamas Temperaturos Selectorium. Pasostėmis aprupintas mechanizmas užtikrina tylų operavimą. Pasirinkite savo Kelvinator dabar pirm negu kainos pakils

$10.00 įmokėti. Likusius mažais mėnesiniais išmokėjimais.

Dėl Retailers' Occupational taksų visas kainas auksčiau 25c., nurodomas musų skelbimuose, paliečia pakėlimas apie 2

Electric Shops

Downtown—72 West Adams St.—132 So. Dearborn St.
Telephone RANdolph 1200, Local 155

4562 Broadway, 2618 Milwaukee Ave., 4833 Irving Park Blvd., 4231 W. Madison St., 4834 So. Ashland Ave., 3460 So. State St., 852 W. 63rd St., 2950 E. 92nd St., 11116 So. Michigan Ave.

Ant visų pirkinių ant išmokėjimų pridedama maža pristatymo moketis

DUODAME FEDERALIUS KUPONUS

RIMBAS

MĖNESINIS SATYROS IR KRITIKOS ŽURNALAS

Jo leidėju ir Redaktorium yra buvęs ilgus metus Sandaros Centro Sekretorius ir "Sandaros" Redaktorius K. J. Paulauskas.

Ar matei "Rimbą?" Ar skaitei kas jame yra parašyta? Jei ne, tai dėk konvertan 10c su savo antrašu ir pasiųsk jam, o jis tuoj pas tave pribus. Prenumerata metams tik $1.00. Užsiprenumeruok jį, gausi daug linksmų skaitymų.

"RIMBAS"

256 W. Third St. So. Boston, Mass.

ALUS!

Kuriuo Visi Pasitenkina

"Tavern Pale"

Del Nuolatinių Gėrėjų

ALUS, KURIS TURI SKONĮ SENOJO GARSAUS IR SENIAU ŽINOMO KAIPO

"Bohemian"

Kurį Išdirbinėjo.

North American Brewery Co

Tuli alaus išdirbime specialistai pripažįsta, kad "TAVERN PALE" alus, kurį išdirba ATLANTIC BREWING Kompanija, yra geriausias, nes jis yra, galima sakyti, tas pats alus, kuris buvo prieš įvedimą prohibicijos akto šioj šaly, plačiais tais laikais žinomas "BAHEMIAN" Alus, kurį išdirbinėjo garsioji NORTH AMERICAN BREWERY CO. ir kurios savininkas p. RUDOLF LEDERER dabar yra savininku ATIANTIC BREWING KOMPANIJOS.

Jojo ilgų metų patyrimas išdirbime gero alaus liudija, jog "TAVERN PALE" Alus yra vienas iš geriausių ir kaip gėrėjams taip ir pardavėjams.

Taigi Restoranuose, Aludėse ("saliunuose") ir specialiuose parengimuose yra geriausia naudoti-gerti "TAVERN PALE" ALŲ, kuriuomi kiekvienas gali buti pilnai patenkintas. Kiekviename atsitikime reikalaukite "TAVERN PALE" alaus, kurį išdirbinėja plačiai žinoma

Atlantic Brewing Co.

2336 Bosworth Ave. Chicago, Ill.

TELEPHONE LINCOLN 8010

Chicagoje

LIET. MOTERŲ LYGA PROTESTUOJA PRIEŠ MOKYKLŲ TARYBĄ.

Pereeitame penktadienio vakare, Mark White svetainėje Lietuvių Moterų Piliečių Lyga buvo surengusi protesto mitin prieš mokyklų tarybos žygius pakeitime Chiagos mokyklų pro gramos. Buvo pakviesta keletas svarbių kalbėtojų ir tapo išnešta protesto rezoliucija, kurios kopijos tapo pasiųsta gubernatoriui, majorui, mokyklų tarybai ir kitoms atatinkamoms valdiškoms įstaigoms.

REZOLIUCIJA

To the Honorable, the Mayor an the City Council:

The following resolutions were adopted and ordered sent to the Mayor and the City Coun cil by the meeting of citizens held under the auspices of the Lithuanian Womens Civic League on September 8, 1933, at Mark White Square, South Halsted Street at Thirtieth Street.

Whereas, the Board of Education of the City of Chicago ad opted a program on July 12, 193, which completely changes the nature of public education in Chicago, and

Whereas, many progressive and essential activities are to be curtailed or eliminated, and

Whereas, the majority of Board members having served less than two monhs, the Board of Education is thereby rendered incompetent to take such drastic action, which interferes with the public education of aur children, and

Whereas, outstanding educators have condemned this action, and

Whereas, it is doubtful whether this program is truly an "economy" measure, and

Whereas, this action was taken by the Board of Education without consulting the Superitendent of Schools, without a public notice to the parents of the school children, and without a public hearing to parents and other citizens; therefore be it

Resolved, that this body of citizens of Chicago, mainly Lith uanian speaking citizens, assem bled at Mark White Square on September 8, 1933, respectfully requests the Mayor and the City Council to call upon the Board of Education to rescind its action of July 12, immediate ly; and be it further

Resalved, that copies of this resolution be sent to the President of the United States, to the Governor of Illinois, to the Mayor and the City Council, to the members if the Board of Education, to the Alderman of the ward in which this meeting is held and to various newspapers.

Mass-Meeting—spansored by the Lthuanian Womens Civic League.

Mrs. Marie Zolp,
3553 S. Halsted St.
Mrs. M. Schultz,
Mrs. A. Misčikaitis.

BALTAMORIETĖ P-LĖ GELEŽIUTĖ APSILANKĖ SANDAROJE.

Pereitą trečiadienį Sandaroje apsilankė žymi viešnia baltamorietė panelė Lilija Geležiutė. Ji atvyko Chicagon aplankyti Pasaulinę Parodą ir podraug sovo Gimines — dėdę Sakevičių, kuris gyvena Chicagoje.. Čia besisvečiuodama, ši pavyzdinga lietuvaitė surado laiko ir reikalo aplankyti ir lietuvių visuomeninės įstaigas ir ta proga aplankė ir Sandarą.

Panelė Lilija yra muzikos mokytoja, baigusi pirmaeilę Amerikos muzikos mokyklą — Peabody Conservatory of Music ir vadovauja Baltimorės Lietuvių Dainos Chorui. Nors man neteko matyti ją vadovaujant choru, tačiau, paprašius, panelė Lilija paskambino porą aukštos rūšies kūrinių, kas įrodo, kad ji yra pirmaeilė pianistė, kokių pas mus lietuvius yra retinybė. Plačiau pasikalbėjus, teko patirti, kad ji yra ne tik gera pianistė, plačiai žinanti ir abelną muziką.

Panelė Lilija Chicagą aplanke pirmu kartu ir sakė, kad jai Chicaga patinka ir... Well, apie tai kitą kart pasakysim.

—M. Matas.

LIETUVIŲ AERO KLIUBAS VEIKIA

Neseniai susitvėręs minėtas kliubas, rado lietuvių tarpe didelio pritarimo ir susidomėjimo. Organizatoriai šio kliubo patys nemanė, kad į tokį trumpą laiką susilauks tiek daug narių. Dar tik mėnesis kai sutvertas kliubas, o jau turi suviršum 30 narių.

Kadangi šis kliubas nėra sutvertas del pelno ar pasinaudojimo, todėl smarkiai auga nariais, nes šiame kliube mokytis skraidyt kainuos per pusę pigiau, negu kur kitur.

Rugsėjo-Sept. 10 dieną laikytame susirinkime, kliubas nutarė pasibudavoti savo orlaivį — glider, kuris skraido po orą be motoro. Minėtą "glider" jau pradėjo budavoti John Vaišvilas, 6111 S. Albany Ave. Dabar minėtą glider budavoti baigs patys kliubo nariai. Čia tai ir bus pradinis mokslas budavoti orlavį ir, pasibudavojus, mokytis skraidyti — apie pirmą dieną spalio šių metų.

Dabar kliubas laiko savo susirinkimus naujoj vietoj — 814 West 33rd Street. R.

IŠKILMINGOS SUKATUVĖS

Pereito penktadienio vakare, rugs. 8 d. įvyko ponios Kundrotienės 50 metų gimimo sukaktuvių paminėjimui banketas, kuriame dalyvavo keli desėtkai artimųjų draugų ir giminių. Laike puikios vakarienės buvo ir taip vadinamų kalbų — linkėjimų poniai Kundrotienei laimingai sulaukti ir šimtmetinių sukaktuvių.

Daug esu dalyvavęs įvairiuose banketuose, bet tokiame puikiame bankete pirmu kartu pasitaikė dalyvauti. Žodžiu sakant, tai buvo tikrai karališka vakarienė, kuri tęsėsi iki pirmai valandai nakties.

Po skanių vaišių ir kiek dar pasilinksminę, visi skirstėsi dėkuodami ponams Kundrotams už tokį vaišingumą ir linkėjo jubiliatei ilgo ir laimingo gyvenimo. —Buvęs.

LIETUVIŲ BENO PIKNIKAS

Pelnas skiriamas Dariaus-Girėno paminklo fondui; pasižadė jo dalyvauti Jack Sharkey ir Liet. Kon. A. Kalvaitis.

Muzikantai, lietuvių dudų orchestras, "Lietuva Band" rengia pikniką, nedėloj, Rugsėjo-Sept. 17 dieną, Birutės darže. Šio pikniko pelnas yra skiriamas Dariaus-Girėno Fondui. Taipgi šiame piknike pasižadėjo dalyJack Sharkey ir Lietuvos Konsulas p. A. Kalvaitis.

Taigi visi lietuviai dalyvaukite šiame piknike ir paremkite šį gražų tikslą.

Kviečia visus atsilankyti,

—Liet. Beno Komisija.

GRAŽUS PROGRES CO. RADIO PROGRAMAS

Pereito ketvirtadienio vakare, kaip ir paprastai, buvo gražus radio programas, teiktas per vietinę prekybos įstaigą — Progress Furniture Co.

Gerai išėjo Onos ir Elenos duetai ir solo. Už vis geriausiai padainavo, tai vienas iš šios įstaigos vedėjų — p. J. Romanas.

Pageidautina, kad tokių programų butų tankiau. —Rep.

PRANEŠIMAS SLA. 6-TO APSKRIČIO KP. ATSTOVAMS.

SLA. 6-to apskričio suvažiavimas įvyksta Ned., rugsėjo 24 d., 1 val. po pietų, Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St.

Visi išrinkti kuopų atstovai malonėkite susirinkti laiku, atsiveždami naudingų sumanymų SLA., 6-to apskričio ir kuopų labui.

A. J. Zalatoris, pirm.
Justas Čiliauskas, sekr.

KAPT. TURSKIS, GERAS SANDARIETIS, IŠVYKO SU SAVO DIVIZIJA Į PIETINES VALS.

Penktadieny, rugs. 15 d. Sandaros ofisan skubiai atbėgo visų mėgiamas sandarietis, kapt. Turskis ir pradėjo atsisveikinti:

"Sudiev, išvažiuoju ilgiem laikam!"

"Kur, kodel taip staiga?" klausiam jo.

"Gavau telegramą pributi šeštadienio rytą į Fort Wayne, Ind., o iš ten trauksim toliau."

Ir kapitonas Turskis atsisveikinęs su visais skubiai apleido prisirengti. Jis pasižadėjo parašyti savo įspudžius į Sandarą.

GRAŽI RADIO PROGRAMA ĮDOMINO IR LINSMINO KLAUSYTOJUS.

Praeito antradienio vakare, pastangomis Peoples Furniture kompanijos, iš stoties WGES., buvo transliuojama įdomi ir gražio radio programa, susidedanti iš dainų, muzikos ir kalbų.

Šį sykį klausytojai turėjo naujanybę girdėti dar pirmą sykį naują, bet gerai išsilavinusį duetą ir solistę p-lę A. Ambrozaitę, kuri labai švelniai dainavo solo porą gražių dainelių. Prie to ir A. Čiapas, kaipo visų mėgiamas radio dainininkas irgi dainavo solo ir davė gražaus pasiklausymo. Taipgi buvo įdomi kalba apie sveikatą, kuriąpateikė Dr. M. T. Strikolis, o prie to viso, graži ir rinktina muzika teikė smagumo, ir naudingi pranešimai, daug kuo sujdomino šio programo klausytojus. Iš to viso galima spręsti, kad panašųs programai patinka visiems klausytojams. R.

JAUNOJI BIRUTĖ PRADEDA SAVO SEZONĄ ŠIAM PENKTADIENYJE.

Prašome visų susirinkti į Sandaros svetainę atidarymo iškilmėms.

Po malonių vasaros atostogų Jaunoji Birutė vėl pradeda savo pamokas. Bendra mobilizacija paskelbta šiam penktadieniui, rugsėjo 22 dienai. Pirmutinis susirinkimas bus paįvairintas specialėm iškilmėm, maža programa ir užkandžiais.

Jaunieji Birutiečiai — susirinkime vėl į kruvą gražiai ir naudingai praleisti laiką ir taipgi pasimokinti daug naujų dalykų. Taipki prašome atsilankyti ir tėvus. Pamokos prasidės kaip paprastai, 7 val. vakare.

—Narys.

FREE to Stomach Sufferers

25c Pkg. of Bell-ans for Indigestion

(Offer Limited to 1 Week)

If you are looking for "something better" for that gas, sick headache, heartburn, etc., take advantage of this offer. Bell-ans tablets are a non-laxative combination of willow charcoal, sodium bicarbonate U.S.P., carminatives and pharmacopeial flavoring oils blended to give 60-second relief in ordinary indigestion and 5-minute relief in severe indigestion. The makers take the risk that you'll like this 35-year young tablet enough to prefer it. Six Bell-ans, Hot Water, Sure Relief!

Bell & Co., Mfg. Chemists, Orangeburg, N. Y.

Dear Sirs—Please send, without obligation, one 25c pkg. of Bell-ans for Indigestion for trial.

Name (print)_____

Street_____

City_____

TEL. CALUMET 3277

J. J. Hertmanavičius

814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokį kitą turtą. Aprupina viską, kas paliečia apdraudą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo paskolų ant namų.
Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

TURIU TUOJ PARDUOTI

Stutz, 7 keleivių aukštos rušies automobilius. Geram stovyje, bėga kaip naujas. Parduosiu ant lengvų išmokėjimų. Labai pigiai. Privatinis pardavėjas. Garadžius 2445 E. 74th St. Tel. Harrison 3006.

Garsinkites "SANDAROJE"

PEOPLES FURNITURE Krautuvėse

Mažiausios Kainos Mieste

ANT

ŠILDOMŲ PEČIŲ MATRASŲ, KALDRŲ IR BLANKETŲ

Naujos mados pilnai parceliuoti Geri ir Gražus šildytuvai verti $35.00, dabar parsiduoda tik po

$19.75

$8.50 vertės Vatiniai Matrasai, minkšti ir tvirti.

$4.50

Maišytų vilnų didžiausios mieros dubeltavi blanketai, verti 6.50 dabar po

$3.79

Pilnos mieros, gražios ir šiltos vatinės kaldros $3.50 vertės po

$1.98

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE

PEOPLES FURNITURE CO. Krautuvėse

2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.

4179-85 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Chicago, Ill.

Reikalingas Pusininkas

Kas norėtų eiti į saliuno biznį, čia yra auksinė proga padaryti gražaus pelno. Man reikalingas pusininkas ("partneris") todel, kad vienam yra perilgos valandos stovėti biznyje.

Šioje biznio įstagoje yra visas reikalingas ir moderniškas, naujosios mados įrengimas: viduje Septyni svečių kambariai, virtuvė ir kt.

Taigi, kas norėtų buti mano pusininku, tuojaus kreipkitės ypatiškai

"Bungalow Tavern"

4359 So. Lincoln St. Chicago, Ill.

arba telefonuokit
LAFAYETTE 5703

Dieninis ir Naktinis Patarnavimas

PAVLAVIČIA UNDERTAKING CO.
INCORPORATED
Pilnas Laidotuvių Patarnavimas $75 ir augš.
HENRY W. BECKER
Licensed Embalmer
3238 So. Halsted Street Chicago, Ill.
Tel. Victory 4088

TEL. REPUBLIC 8340

SENIAUSI LIETUVIŲ GRABORIAI CHICAGOJE

Čia pigesnės kainos, nes daugiau prityrimo.
Nežiurint kur gyvenate musų ypatiškas, ištikimas patarnavimas visuomet prieinamas už
NAUJĄ ŽEMESNĘ KAINĄ.
Kiekvienam pagrabui musų koplyčia su vargonais dykai. Nuliudimo valandoje nepamirškite mus pašaukti, REPUBLIC 8340. Musų patarnavimu busite patenkinti.

Juozapas Eudeikis ir Tevas
5340 SO. KEDZIE AVENUE
(Neturime sąryšių su firma tuo pačiu vardu)

GRABORIAI

J. J. Bagdonas
LADOTUVĖMS
patarnauja
MANDGIAI
SIMPATIŠKAI
ir
LABAI PIGIAI
Liudnoje valandoje
pašaukite:
REPUBLIC 3100
2506 W. 63rd St.

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius
Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.
Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.
4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandarlečiai ir "Sandaros" skaitytojai, ...remkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

Pigus Butas

Padoriam žmogui, kuris prižiurėtų namą—kreipkitės pas

J. J. HERMANAVIČIŲ
814 West 33rd Street

Muzikos Mokytoja

Liet. p-lė Josephine Schultz

Duoda muzikos-Piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir reikalui esant — atvyksta į namus. Dėliai platesnių informacijų kreipkitės ypatiškai arba telefonu:

Miss Josephine Schultz
6738 So. Campbell Av. Chicago

Tel. Hemlock 4550

LIETUVIAI GYDYTOJAI
(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai

Phone: Hemlock 7828

Dr. C. K. Kliauga
DENTISTAS
2420 West Marquette Road
Arti Western Ave.
Valandos:
Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010

Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

Dr. Strikol'is
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarima.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Phone Victory 7188

DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Telefonai: Boulevard 5913
ir Boulevard 5914

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted Street

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi atsakančiai.
3514 So. Halsted Street

Tel. REPUBLIC 0098

Dr. A. J. Manikas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 5 val. diena ir
Nuo 7 iki 8 val. vak.
3008 West 59th Street